

اولین گزارش گونه *Rorippa islandica* برای ایران. سپیده ساجدی. بخش تحقیقات

رستنی ها، موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، تهران

Archive of SID

در بررسی نمونه های موجود در هرباریوم وزارت جهاد کشاورزی ("IRAN")

نمونه هایی مشاهده گردید که متعلق به جنس *Rorippa* بوده و مشخصاتی به شرح زیر داشتند:

گیاهی یکساله یا دوساله، به ارتفاع ۴۰ تا ۶۰ سانتی متر. ساقه افراشته، اغلب در پایه

ارغوانی، برهنه یا در پایین با کرک های پراکنده. برگ های قاعده ای و میانی شانه ای یا

شانه ای- چنگی؛ لوب ها دارای بریدگی های نامنظم یا دندانه دار؛ برگ های بالایی با

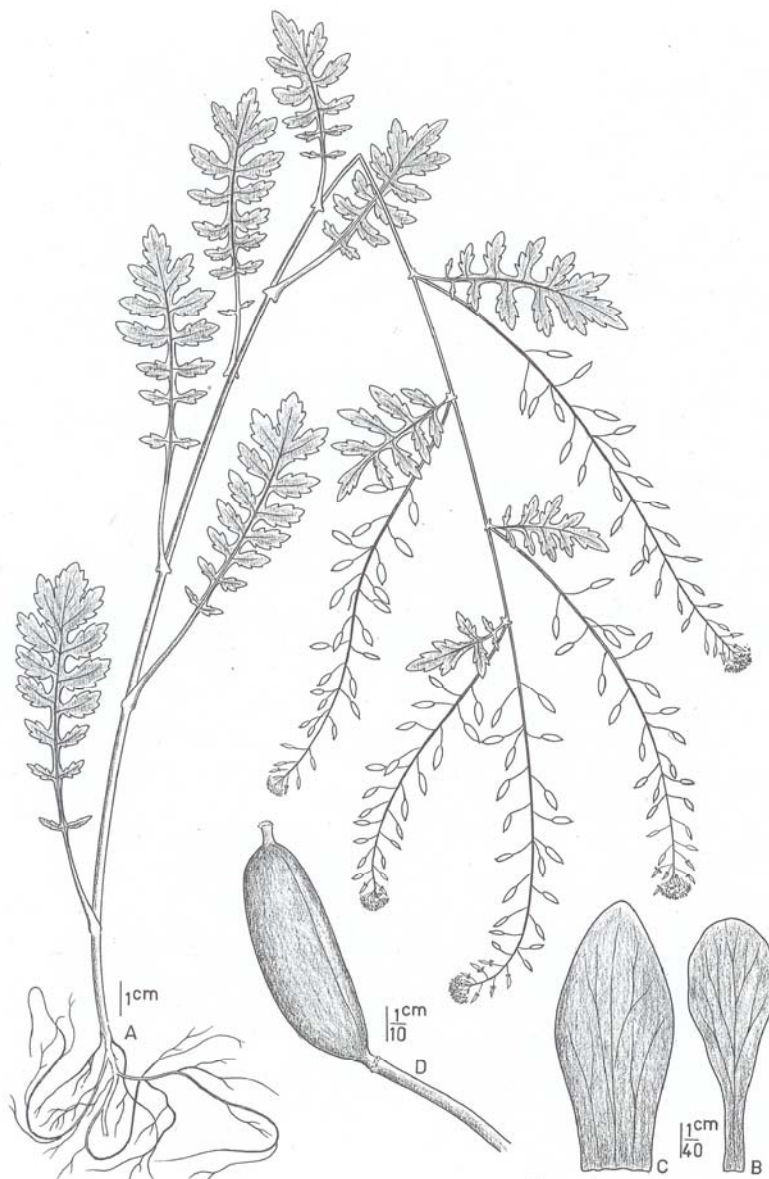
گوشک های کوچک، اغلب شانه ای، گاهی دندانه دار. کاسبرگ ها به طول ۲ میلی متر.

گلبرگ ها کوتاه تر یا همطول کاسبرگ ها، به طول ۱ تا ۲ میلی متر، به عرض ۰/۵ تا ۰/۷

میلی متر. میوه به طول ۶ تا ۸ میلی متر، به عرض ۲ تا ۳ میلی متر، مستطیلی تا مستطیلی-

تخم مرغی، متورم. دم میوه افقی-گسترده گاهی تقریباً سرازیر، به طول ۴ تا ۷ میلی متر. خامه

به طول ۰/۵ تا ۰/۷ میلی متر (شکل ۶). براساس ویژگی های ذکر شده و به استناد منابع موجود

شکل ۶- *Rorippa islandica*: A. گیاه کامل، B. گلبرگ، C. کاسبرگ، D. میوه.
 Fig. 6. *Rorippa islandica*: A. Habit, B. Petal, C. Sepal, D. Fruit.

(Hedge, I. 1968. Flora Iranica, No. 57; Jafri, S.M.H. 1973. Flora of Pakistan, No. 55) نمونه های بررسی شده *Rorippa islandica* (Oeder) Borbas در فلورا ایرانیکا حوزه انتشار این گونه در منطقه شوروی سابق (تالش)، افغانستان (شرق و شمال شرق) و پاکستان (چیترال، سوات، پیشاور و کورام) ذکر شده است. به طور کلی، دامنه انتشار این گونه گسترده است و علاوه بر مناطق ذکر شده، در آمریکا، اروپا، ترکیه، ژاپن، مصر و لیبی نیز وجود دارد (Gleason, H.A. & Cronquist, A. 1991. Manual of vascular plants of Northeastern United States and adjacent Canada, ed. 2; Tutin, T.G. et al. 1993. Flora europaea, 2nd ed.; Coode, M.J.E. & Cullen, J. 1965. Flora of Turkey, No. 1; Ohwi, J. 1965. Flora of Japan (Eng. ed.); Ali, S.I. & Jafri, S.M.H. 1976. Flora of Libya; Tackholm, V. 1974. Students' Flora of Egypt, ed. 2). لازم به ذکر است که در فلورا ایرانیکا و فلور های پاکستان، ترکیه، ژاپن، اروپا و بسیاری منابع دیگر، گونه *Rorippa palustris* (L.) Bess. با *Rorippa islandica* (Oeder.) Borbas مترادف در نظر گرفته شده است. اما برخی از گیاهشناسان *R. palustris* را به لحاظ خصوصیتی مانند گوشکدار بودن برگ های ساقه ای و بزرگ تر بودن ابعاد گل (در حد ۰/۵ تا یک میلی متر) که در نمونه های جمع آوری شده از ایران نیز به چشم می خورد، از *R. islandica* جدا می کنند.

نمونه های بررسی شده: استان سیستان و بلوچستان، نيزار، نزديك باغ، ۲۹/۱/۹، شريف (۵۶۳۷-E، ۱۶۱۲۹-IRAN) و استان گيلان، آستارا، ۱۳۷۱/۷/۱۹، دلقندی (۱۶۳۲۱-IRAN)؛ مرداب بندر انزلی، ۵۶/۳/۲، ترمه و متین (۱۶۳۲۰-IRAN).